

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Efterretninger

om

Nanders lærde Skole

for

Skoleaaret

1ste October 1843 — 30te September 1844.

af

Dr. C. A. Thortsen,
Skolens Rector.

Tudbydelseskrift

til

den offentlige Examen i Nanders lærde Skole
September 1844.

Nanders.

Trykt hos S. M. Elmenhoff.

Charakterer,

tildeelte de fra Manders lærde Skole dimitterede Candidater ved Examen Artium i Mæret 1843.

Candidaterne.	Udarbej- delse i Moders- maalet.	Latin.	Latinff Stil.	Græff.	Hebraiff.	Religion.	Geogra- phie.	Historie.	Arith- metif.	Geome- trie.	Tydf.	Fransf.	Soved- Charakter.
H. Teilmann . .	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud. p. c.	laud.	Laudabilis.
Kirketerp	h. ill.	h. ill.	laud.	h. ill.	h. ill. ^{*)}	laud.	laud.	h. ill.	laud. p. c.	laud. p. c.	h. ill.	h. ill.	Haud. illaud.
Ludvigsen	laud.	laud.	h. ill.	laud.	laud.	h. ill.	laud.	laud.	h. ill.	h. ill.	laud. p. c.	laud.	Laudabilis.
P. Teilmann . .	laud.	h. ill.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud. p. c.	laud.	Laudabilis.
Abel	h. ill.	laud.	h. ill.	laud.	laud.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	h. ill.	laud.	laud.	Haud. illaud.
Wlicher	h. ill.	laud.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	laud. p. c.	laud.	laud.	h. ill.	laud.	laud.	Laudabilis.

*) Haud angivet et Penfum Græff i Stedet for Hebraiff.

Af de 65 Disciple, som besøgte Manders lærde Skole, da Rector Borgen udgav forrige Mars Program, afgik kort efter ved Døden Jens Christian Sonderhausen; sex bleve i Efteraaret dimitterede til Universitetet med det Udfald af Examen Artium, som den foran aftrykte Charakterliste udviser. Derimod bleve til samme Tid 16 nye Disciple antagne, nemlig: 1) F. N. J. C. Baggesen, 2) S. C. Boesen, 3) H. J. Jørgensen, 4) C. N. J. Jessen, 5) C. Riilsgaard, 6) C. J. Müller, 7) B. S. Stilling, 8) N. Seiersen, 9) N. N. Bay, 10) N. E. G. Christensen, 11) H. H. Hassager, 12) J. C. Heerfordt, 13) C. N. Heerfordt, 14) S. W. Røster, 15) E. J. Røster, 16) L. Meyer. Disciplenes Antal var altsaa ved Skoleaarets Begyndelse 74, hvortil i Februar Maaned d. N. kom Brødrene Hans Holbek og Geert Marinus Holbek, hvilke allerede tidligere havde været Disciple i Skolen, men vare udgaaede ved Slutningen af 1842 og nu atter bleve optagne. Antallet aftog imidlertid i Skoleaarets Løb, da atter tvende Disciple afgik ved Døden, nemlig Carl Jacob Sørensen og Niels Bruun, og ti efterhaanden udmeldtes af Skolen, nemlig: B. Abel, T. F. N. Honnens, C. Hennings, W. F. Bendz, C. C. Mannestad, P. C. Bertelsen, H. J. Jørgensen, E. Sidenius, L. Ludvigsen og L. F. C. Meyer. Af de nuværende 64 Disciple agtes 12 i dette Efteraar dimitterede, hvorimod 8 nye ere anmeldte.

Skolens nuværende Disciple ere, i den Orden, de indtage efter den for Juni Maaned afholdte Censur:

IV Klasse.

a. Dimittenderne:

1. Hans Holbek, en Søn af Proprietair Niels Holbek paa Albek ved Hobro.

2. Geert Marinus Holbek, Broder til No. 1.
3. Jørgen Christopher Hobe, en Søn af afdøde Pastor F. Hobe, Sognepræst til Harring og Stagsstrup i Aalborg Stift.
4. Richard Theodor Hoff, en Søn af afdøde Pastor E. C. F. Hoff, Sognepræst til Vivild og Veilby i Aarhuus Stift.
5. Carl Eduard With, en Søn af Justitsraad J. P. With, Herredsfoged i Bjerre og Hatting Herreder i Ribe Stift.
6. Johannes Bruun, en Søn af afdøde Pastor S. W. Bruun, Sognepræst til Bjerregrav, Alalum og Thanum i Viborg Stift.
7. August Carstensen, en Søn af Proprietair Th. Carstensen til Nyomgaard i Aarhuus Stift.
8. Harald Meckelmann, en Søn af Justitsraad Meckelmann i Randers.
9. Kasimus Windfeld, en Søn af Pastor T. N. Windfeld, Sognepræst til Skibsted og Lyngby i Viborg Stift.
10. Reinhard Christian With, Broder til No. 5.
11. Carl Ferdinand Lorenzen, en Søn af Regimentsdyrlæge H. Lorenzen i Randers.
12. Andreas Holm, en Søn af afdøde Cancelliraad N. D. Holm, Herredsfoged i Løve Herred i Sjælland.

b. Classens øvrige Disciple:

13. Hans Christian Nielsen, en Søn af afdøde Gaardeier N. Nielsen Hvosstrup i Rosstrup ved Hobro.
14. Christian Ehrenfried Lund, en Søn af Pastor N. B. Lund, Sognepræst til Østertorslev i Aarhuus Stift.
15. Anders Kragh, en Søn af Farver J. L. Kragh i Ebeltoft.

III Klasse.

a. Øverste Afdeling:

1. Byrger Nicolai Gog Steenstrup, en Søn af afdøde Pastor J. B. Steenstrup, Sognepræst til Skelund og Bisborg i Viborg Stift.
2. Masmus Lund, Broder til No. 14 i IV Klasse.
3. Ludvig With, Broder til No. 5 og 10 i IV Klasse.
4. Sophus Christian Boesen, en Søn af Pastor C. U. Boesen, Sognepræst til Knebel og Noelse i Marhuus Stift.
5. Theobald Alexander Gliemann, en Søn af afdøde Dr. philos. Th. Gliemann i Kjøbenhavn.
6. Hans Philip Götsche, en Søn af Provst H. Götsche, Sognepræst til Østervelling, Høllstrup og Greensteen i Viborg Stift.
7. Erik Carl Cosmus Junius Mamus, en Søn af Soldcontrollør, Kammerassessor Mamus i Manders.
8. Frih Andreas Johan Christian Baggesen, en Søn af Pastor N. N. Baggesen, Sognepræst til Wisvild og Veilby i Marhuus Stift.

b. Nederste Afdeling:

9. Niels Bruun, en Søn af Pastor B. Bruun, Sognepræst til Bjerregrav, Malum og Lhanum i Viborg Stift.
10. Jørgen Scheel, en Søn af afdøde Lehnsgreve C. de Scheel til Stamhuset Gammel-Estrup i Marhuus Stift.
11. Wiggo Magnussen, en Søn af Provst B. Magnusson, Sognepræst til Lyngaa og Skjød i Marb. Stift.
12. Balthasar Isaacsen, en Søn af Rkmd. M. Isaacsen i Manders.
13. Thomas Frederik Westenholk Steintal, en Søn af Proprietair M. Steintal til Rys i Kalborg St.

14. Axel Harald Steintal, Broder til No. 13.
15. Niels Andreas Buchwaldt Lund, en Søn af Cand. pharm. Møller H. S. Lund i Naasted ved Holstebro.

II Klasse.

a. Øverste Afdeling:

1. Niels Christian Høm, en Søn af Exam. juris Gæstgiver H. B. Høm i Hobro.
2. Claus Badum, en Søn af Pastor J. H. Badum, Sognepræst til Galthen og Bisping i Nørhuus Stift.
3. Sophus Frederik Julius Preegmann, en Søn af afdøde Kammerjunker J. Preegmann til lille Himmestrup i Viborg Stift.
4. Peter Severin Kjær, en Søn af Gaardeier N. Kjær paa Bygballe i Nørhuus Stift.
5. Søren Eschildsen, en Søn af afdøde Pastor E. Eschildsen, Sognepræst til Alro i Nørhuus Stift.
6. Frants Christian Meyer, en Søn af Stadshauptmand H. J. Meyer i Manderø.
7. Johannes Alfred Nyegaard, en Søn af Procurator J. B. Nyegaard i Manderø.
8. Adolph Julius Elmenhoff, en Søn af Bogtrykker og Redacteur J. M. Elmenhoff i Manderø.
9. Henrik Matthæus Gøbsche, Broder til No. 6 i III Cl.

b. Nederste Afdeling:

10. Clemens Tørgen Müller, en Søn af Cand. philos. Masmus Møller, første Lærer ved Mariager Kjøbstads Skole.
11. Johan Christian Jens Frederik Schønheyder van Deurs, en Søn af afdøde Pastor C. F. Schønheyder i Manderø, adopteret af sin Onkel, Proprietair van Deurs til Bodstrup i Sjælland.

12. Wilhelm Schallstrup Stilling, en Søn af Hr. L. Stilling, Eier af Tausstrup Mølle i Nørhuus Stift.
13. Carl Arnold Edvin Jessen, en Søn af Kammerjunker, Overførster N. J. Jessen, N. af Dbr., i Randers.
14. André Martinus Borberg, en Søn af Tobakksfabriquant J. Borberg i Randers.
15. Gustav Adolph Honnens, en Søn af Ritmester og Escadronchef J. J. v. Honnens, N. af Dbr., i Randers.
16. Carl Kiilsgaard, en Søn af Bygmester P. C. Kiilsgaard paa Peterslyst ved Grevskabet Frysensborg.
17. Henrik Kirstein Jensen, en Søn af afdøde Kjøbmand P. Jensen i Randers.
18. Poul August Helm, en Søn af Apotheker H. G. Helm i Hobro.
19. Wilhelm Bøggild, en Søn af Proprietair L. J. P. Bøggild paa Moesgaard ved Randers.
20. Jacob Holm, en Søn af Proc. C. C. Holm i Hobro.
21. Christian Ditlef Lüttichau, en Søn af Kammerherre, Art.-Capt. M. v. Lüttichau, N. af Dbr., i Randers.

I Klasse.

a. Øverste Afdeling:

1. Nasmus Seiersen, en Søn af Skomagermester D. Seiersen i Randers.
2. Lauritz André Laurigen, en Søn af Skomagermester og Borgerrepræsentant N. Laurigen i Randers.
3. Otto Gordius Jensen, en Søn af Kjøbmand C. Jensen i Randers.
4. Niels Holm, Broder til No. 20 i II Klasse.
5. Jens Pind, en Søn af Proprietair N. Pind til Thustrup i Nørhuus Stift.

b. Nederste Afdeling:

6. Jacob Elisius Røster, en Søn af Apotheker, Borgerrepræsentant og Stænderdeput. S. L. Røster i Randers.
7. Lauritz Meyer, en Søn af Premierlieutenant ved 5te Dragonregiment, G. H. N. v. Meyer, N. af Dbr., i Randers.
8. Niels Rudolph Bay, en Søn af kgl. Kammermusicus Professor D. B. N. Bay, Cantor ved Holmens Kirke i Kjøbenhavn.
9. Niels Eske Georg Christensen, en Søn af afdøde Bataillonschirurg H. C. N. Christensen i Randers.
10. Søren Winkel Røster, Broder til No. 6 i samme Cl.
11. Christian Asp Heerfordt, en Søn af afdøde Pastor C. F. Heerfordt, Sognepræst til Selde og Vasted i Viborg Stift.
12. Jacob Christopher Heerfordt, Tvillingbroder til No. 11 i samme Klasse.
13. Hans Henrik Hassager, en Søn af Kjøbmand C. M. Hassager i Randers.

Med Fordelingen af Fagene og Timerne foretoges ved Skoleaarets Begyndelse de Forandringer, som af Rector Borgen ere omtalte i Skoleefterretningerne for 1843 S. 31. Efter at nemlig den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler under 2den Septbr. havde constitueret Cand. theol. F. Gundorph til Lærer ved Skolen fra 1ste Octbr. at regne, og saaledes Lærernes Antal gjorde den ønskede Deling af Glasferne mulig, blev 1ste og tildeels 2den Klasse deelt i den latinske Underviisning, 2den Klasse ved Underviisningen i Græsk og Mathematik, 3die Klasse i Hebraisk og latinsk Grammatik. Den i Overeensstemmelse hermed affattede og af Directionen approberede Lektionstabel aftrykkes her:

Lectiønstabel

for Randers lærde Skole i Skoleaaret fra 1ste October 1843 til 30te September 1844.

Ti- mer.	Clas- se.	Mandag.	Tirsdag.	Onsdag.	Torsdag.	Fredag.	Løvedag.
8—9	IV.	Latin . . . B.	Latin B.	Latin B.	Latin B.	Latin B.	Latin B.
	III.	Lat. og r. Ant. M.	Latin M.	Latin M.	Lat. Stil M.	Latin M.	Latin M.
	II.	A Lat. Stil Hb. B Græff . . . G.	A Latin Hb. B Geometrie Hb.	A Arithmetik Hb. B Græff G.	Geographie Hb.	Historie Hb.	Historie Hb.
	I.	Regning . . Hb.	Religion D.	Fransø D.	A Lat. Hb. B Lat. G.	A Lat. Hb. B Lat. G.	A Lat. Hb. B Lat. G.
9—10	IV.	Lat. Stil B.	R. Ant. o. Myth. B.	Lat. Stil B.	Græff B.	Lat. Stil B.	Lat. Gram. B.
	III.	Lat. Stil M.	Græff M.	Græff M.	Græff M.	Græff M.	Regning Hb.
	II.	A Græff G. B Regning Hb.	A Geometrie Hb. B Græff G.	A Latin Hb. B Arithmetik Hb.	Religion D.	Lat. Stil Hb.	Religion D.
	I.	Dansø u.	Fransø D.	Religion D.	Historie Hb.	Geographie Hb.	A Lat. Hb. B Lat. G.
10—11	IV.	Fransø M.	Græff B.	Geographie M.	Lydsø B.	Geographie M.	Historie M.
	III.	Dansø B.	Arithmetik Hb.	Religion D.	Lydsø Hb.	Geographie Hb.	Historie Hb.
	II.	A Regning Hb. B Latin Hb.	Dansø D.	Rectors Time B.	Fransø D.	Dansø Stil D.	Latin Hb.
	I.	Lydsø G.	A Lat. Hb. B Lat. G.	Geographie Hb.	Regning Hb.	Rectors Time B.	Religion D.

11—12	IV.	Arithmetik	Hb.	Geometrie	Hb.	Hebraiß	D.	Arithmetik	Hb.	Regning	Hb.	Græß	B.
	III.	Græß	M.	Religion	D.	Fransß	M.	A Hebraiß B Lat. Gram.	D. M.	Religion	D.	A Hebraiß B Lat. Gr.	D. M.
	II.	Kalligraphie	u.	A Græß. B Latin	G. Hb.	A Græß B Latinß Gr.	G. Hb.	Latin	Hb.	A Græß B Latin	G. Hb.	Lydsß	Hb.
	I.	A Lat. Hb. B Lat. G.		Dansß Stiil	u.	Kalligraphie	u.	Dansß Stiil	u.	Kalligraphie	u.	Historie	Hb.
2—3	IV.	Bibeth. el. N. L. D.		Religion	D.	Dansß Stiil	D.	Religion	D.	Fransß	M.	Religion	D.
	III.	Geometrie	Hb.	Fransß	M.	Geographie	Hb.	Historie	Hb.	Arithmetik	Hb.	Kalligraphie	u.
	II.	Latin	Hb.	Historie	Hb.	Kalligraphie	u.	Lydsß	Hb.	Fransß	D.	A Græß	G.
	I.	Kalligraphie	u.	A Latin B Latin	Hb. G.	A Latin B Latin	Hb. G.	Lydsß	G.	A Lat. Gr. B Latin	Hb. G.	Regning	Hb.
3—4	IV.	Lydsß	B.	Historie	M.	Græß	B.	Historie	M.	Græß	B.	Hebraiß	D.
	III.	Historie	Hb.	Lydsß	Hb.	A Lat. Gram. B Hebraiß	M. D.	Dansß Stiil	D.	A Lat. Gr. B Hebraiß	M. D.	Fransß	M.
	II.	Fransß	D.	Religion	D.	Lat. Stiil	Hb.	A Arithmetik B Græß	Hb. G.	Geographie	Hb.	A Latin B Arithmetik	Hb. Hb.
	I.	A Lat. Hb. B Lat. G.		Historie	Hb.	Regning	Hb.	Kalligraphie	u.	Dansß	u.	Kalligraphie	u.
4—5	1fte Parti.	Gymnastik	Hb.	Sang	G.	Gymnastik	Hb.	Sang	G.	Gymnastik	Hb.	II B Græß	G.
	2det Parti.	Sang	Sim.	Gymnastik	Hb.			Gymnastik	Hb.	Sang	G.	Gymnastik	Hb.

Underviisningen var altsaa fordeelt paa følgende Maade:

Rector Borgen: i 4de Cl. Latin 11 Timer,			
Græsk 5 T., Tydsk 2 T.; i 3die Cl. Dansk			
1 T.; i 2den og 1ste Cl. 1 T. i hver: 21 Timer ugentl.			
Overlærer Mørch: i 4de Cl. Historie og			
Geographie 5 T., Fransk 2 T.; i 3die			
Classse Latin 7 T. og latinsk Grammatik			
(3die A 2 T., 3die B 2 T.) 4 T., Græsk			
5 T., Fransk 3 T. 26 — —			
Adjunct Ussing: i 3die Cl. Kalligraphie			
1 T.; i 2den Cl. Kalligraphie 2 T.; i			
1ste Cl. Kalligraphie 5 T., Dansk 4 T. 12 — —			
Adjunct Dorph: i 4de Cl. Religion 3 T.,			
Dansk 2 T., Hebraisk 2 T.; i 3die Cl.			
Religion 3 T., Dansk 1 T., Hebraisk			
(3die A 2 T., 3die B 2 T.) 4 T.; i 2den			
Cl. Religion 3 T., Dansk 2 T., Fransk			
3 T.; i 1ste Cl. Religion 3 T., Fransk			
2 Timer 28 — —			
Adjunct Hundrup: i hver Cl. (deriblandt			
2den Cl. deelt) Mathematik eller Regning			
4 T.; i hver af de tre nederste Classer			
Historie og Geographie 5 T. 35 — —			
Adjunct Holbech: i 3die Cl. Tydsk 2 T.;			
i 2den Cl. Tydsk 2 T., Latin 5 T.; des-			
uden i 2den Cl. A Latin 4 T. og i 2den			
Cl. B Latin 4 T.; i 1ste Cl. A Latin 10 T. 27 — —			
Const. Adj. Gundorph: i 2den Cl. A Græsk			
5 T.; i 2den Cl. B Græsk 5 T.; i 1ste			
Cl. Tydsk 2 T.; i 1ste Cl. B Latin 10 T. 22 — —			
Musiklærer Simonsen: Sang 4 — —			

Under 1ste Marts 1844 behagede det Hans Majestæt

Kongen allernaadigst at udnævne Rector Borgen til Rector ved Metropolitan-skolen fra næstkommende 1ste April at regne. I Vacantsen maatte naturligviis en Omfordeling af nogle Fag og en Forandring af Lectionstabellen foretages. Overlærer Mørch overtog da Underviisningen i Latin i 4de Classe, men afgav Græsk og Fransk i 3die Classe, det første Fag til constitueret Adjunct Gundorph, det andet til Adjunct Dorph, hvem tillige Rectors danske Time i 3die Classe blev tillagt. Underviisningen i Græsk i 4de Classe tildeeltes Adjunct Gundrup, hvorimod han afgav Regning i 1ste Classe til Adj. Ussing, der ogsaa overtog Rectors Time i 1ste Classe, som anvendtes til Underviisning i Dansk. Endelig overtog Adjunct Holbech Underviisningen i Tydsk i 4de Classe tilligemed Rectors Time i 2den Classe, der ligeledes anvendtes til Tydsk.

Denne midlertidige Fordeling vedblev indtil Sommerferien. Ved dennes Slutning tiltraadte Dr. philos. C. N. Thortsen, som under 6te Juli allernaadigst var beskikket til Skolens Rector, sit nye Embede, og den tidligere Lectionstabel traadte atter i Kraft med Undtagelse af, at Rectoren, foruden Underviisningen i Latin i 4de Classe, ligeledes overtog 5 Latintimer i 3die Classe, hvorimod Overlærer Mørch beholdt de græske Timer i 4de Classe, samt at Adjunct Holbech fortsatte den tydske Underviisning i 4de Classe, som han havde besørget under Vacantsen, ligeledes Adjunct Dorph beholdt den danske Time i 3die Classe, han midlertidigen havde besørget.

I Skoleaaret 1843—44 er i de forskjellige Fag læst Følgende:

Latin. 1ste Classe, 1ste Afdeling: B. Borgens Læsebog, 3die Afsnit fra 25de til 47de Stykke (S. 32—60).

De danske Stykker ere nedskrevne og rettede efter Examinatio-
 nen. Tillige ere de 30 første Fabler læste. Alle Glosjerne
 ere lærte udenad. Madvigs Grammatik: Formlæren indtil
 Orddannelseslæren, af hvilken kun Cap. 4 er læst, efter samme
 Plan, som er angiven i Skolefasteretningerne for 1842. Af
 Syntaren er Intet lært som Lectie; derimod er der under
 Læsningen gjort opmærksom paa de alleralmindeligste syntaktiske
 Tilfælde. 2den Afdeling: B. Borgens Læsebog forfra til
 S. 45. Madvigs Grammatik indtil Orddannelseslæren. 2den
 Klasse, 1ste Afdeling: Cæsaris commentarii de bello gall.
 lib. V. c. 1—10; Corn. Nepotis Datames, Epaminondas,
 Pelopidas, Agesilaus, Phocion, Eumenes, Timoleon og de
 regibus. I Madvigs Grammatik har Afdelingen i Forening
 med Classens 2den Afdeling repeteret den største Deel af
 Formlæren og af Syntaren læst hele første Afsnit (S. 211—
 307) omtrent efter Forfatterens Anviisning. Til mundtlig
 Stil er deels Trojels Exempelsamling benyttet, deels Jagers-
 levs Materialier, hvorefter er skrevet fra 6te Stykke (Italiens
 Geographie) til ind i 7de Stykke (Roms Historie). 2den Af-
 deling: I Forening med 1ste Afdeling de 5 førstnævnte Felt-
 herrer af Corn. Nepos. I Grammatiken, foruden Repetition
 af Formlæren i Forening med 1ste Afdeling, af Syntaren
 forfra til § 292. Til Stil er Trojels Exempelsamling be-
 nyttet, hvoraf er gennemgaaet og tildeels nedskrevet 1ste Hefte
 og af 2det Hefte til Pag. 22. 3die Klasse: Cæsaris com-
 ment. de bello gall. lib. VII; Terentii Phormio; Ciceronis
 oratio pro lege Manilia cc. 1—17. Classens ældre Disciple
 have derhos af det i forrige Aar læste repeteret 4de Bog af
 Ovids Metamorphoser og Ciceros Tale for Roscius fra Umeria;
 Bagesen Gierigs chrestomathia Ovidiana og Blochs Udvalg
 af Ciceros Breve; Boesen Sallusts catilinæriske Krig og Ci-
 ceros 4 Taler mod Catilina. Madvigs Grammatik: Syn-

tarens 2det Afsnit til Capitlet om Participiernes Brug, og af den etymologiske Deel har Classens øverste Afdeling repeteret det Vigtigste. Bojesens Haandbog i de romerske Antiquiteter forfra til Pag. 34. Stil 3 Gange ugentlig (2 Gg. mundtlig, 1 Gg. skriftlig) efter Ingerslevs Materialier. Jævnlig ere ogsaa Extemporalstile og latinske Versioner udarbejdede. 4de Klasse: Livii hist. lib. IX; Ciceronis dispu. Tuscul. lib. I; Taciti vita Agricolæ; Horatii odarum libb. III & IV; Virgillii Æneidis libb. I & II. Madvig's Grammatik fra Syntarens 2det Afsnit ud og Ord-dannelseslæren. Stil 3 Gange ugentlig (1 Gg. mundtlig, 2 Gg. skriftlig, deriblandt 1 Extemporalstil). En eller to Gange om Maaneden er en Stil-time bleven anvendt til Version fra Latin til Dansk. Morrig's Mythologie, 1ste Afdeling. Bojesens romerske Antiquiteter med Undtagelse af Capitlet om Mætsvæsenet.

Græsk. 2den Klasse, 1ste Afdeling: Langes Materialier S. 14—50. Af Sammes Grammatik hele Formlæren med Undtagelse af hvad der vedkommer den episke Dialect. 2den Afdeling: Formlæren af Langes Grammatik indtil Verberne paa μ og de dertil svarende Stykker i Læsebogen. 3die Klasse: Herodoti hist. lib. I, c. 65—102; Homeri Iliad. lib. XI. Formlæren af Langes Grammatik. 4de Klasse: Homeri Iliad. libb. XV & XVI; Xenophontis memorab. Socratis lib. II; Herodoti hist. lib. I; Plutarchi vita Themistoclis. Det Meste af Syntaren af Langes Grammatik.

Hebraisk. 3die Klasse, 1ste Afdeling: Genesis, c. 3—12; Lindbergs Grammatik, fornemmelig de uregelmæssige Verber. 2den Afdeling: de to første Capitler af Genesis, tilligemed de vigtigste Stykker af Lindbergs Grammatik. 4de Klasse: Genesis fra c. 12 til Enden; Lindbergs Grammatik. To af Candidaterne have læst første Bog af Psalmerne.

Dansk. 1ste Klasse: Formlæren af Bengiens danske Grammatik til Dannelseslæren. Af Molbechs Læsebog er til Dvælselse i Læsning læst fra S. 120 til S. 232, hvorved tillige Grammatikken er bleven indøvet. Af Krossings poetiske Læsebog ere flere Digte lærte udenad. To Timer ugentlig ere værelviis blevne anvendte til Dictat og lette historiske Udarbejdelser. 2den Klasse: Af Bengiens Grammatik er læst indtil Syntaxis. Af Krossings poetiske Læsebog ere flere Stykker lærte udenad. Til Indenadslæsning og Grammatikkens Anvendelse er Molbechs Læsebog benyttet. En Time ugentlig er bleven anvendt til skriftlige Dvælselser. 3die Klasse: Holst's Læsebøger ere benyttede i een Time om Ugen; skriftlige Udarbejdelser een Gang ugentlig. 4de Klasse: en skriftlig Udarbejdelse hver 14de Dag; Holst's Læsebøger ere ogsaa her benyttede tilligemed Thortsens Udsigt over den danske Litteratur, af hvilken Bog er læst forfra til § 14 samt sidste §.

Religion. 1ste Klasse: Den sidste Halvdeel af 6te, samt 2det og 3die Capitel af Balles Lærebog. Herslebs mindre Bibelhistorie. 2den Klasse: Balles Lærebog med Undtagelse af 6te Capitel. Af Herslebs større Bibelhistorie har hele Classen læst forfra til 6te Periode, de Ældre i Classen tillige 7de og 8de Periode, samt en Snees Blade af det nye Testaments Historie. 3die Klasse: Fogtmanns Lærebog fra § 63 til 3die Capitel og Indledningen; af Herslebs Bibelhistorie det gamle Testaments Historie samt 2det Afsnit af 4de og 5te Afdeling. 4de Klasse: Fogtmanns Lærebog; Herslebs Bibelhistorie; Evangelium Joannis.

Historie. 1ste Klasse: Kosods fragmentariske Lærebog fra den første puniske Krig til Americas Opdagelse, og fra de engelske Coloniers Opstand i Nordamerica til Udsigt over Verdensbegivenhederne efter Freden i Paris 1815. 2den

Classe: Kofods Udtog af Verdenshistorien forfra til Roms Historie; Allens Danmarks Historie forfra til 4de Tidrum. **3die Classe:** Kofods Udtog: Frankrig, England, Sydskland, Schweiz, Italien med Undtagelse af Kirkestaten. **4de Classe:** Samme Lærebog fra det østromerske Keiserdomme til Enden; Candidaterne have tillige læst den øvrige Deel af Bogen. Hver anden Maaned er skrevet en historisk Afhandling.

Geographie. **1ste Classe:** Ingerslevs mindre Geographie forfra til Asien. **2den Classe:** Ingerslevs større Lærebog forfra til Holland med Undtagelse af Indledningen. **3die Classe:** Samme Lærebog forfra til Danmark; hele den gamle Geographie efter Königsfeldt. **4de Classe:** Ingerslevs Lærebog: Indledningen og Asien, Africa, America og Australien; Candidaterne have tillige repeteret Europas Geographie og Estrups Afrids af den gamle Geographie.

Arithmetik. **1ste Classe:** Praktisk Regning 4 Timer ugentlig. **2den Classe, 1ste Afdeling:** Efter Fallesens Lærebog Læren om Addition, Subtraction, Multiplication og Division. **2den Afdeling:** det Vigtigste af de fire Regningsarter i hele og brudne Tal. **3die Classe:** Af Fallesens Lærebog de 6 første Capitler; 7de Capitel til § 71; 9de Capitel til § 84. **4de Classe:** Samme Lærebog heelt gennemgaaet.

Geometrie. **2den Classe, 1ste Afdeling:** Svenningsens Lærebog forfra til 3die Capitel. **2den Afdeling:** Samme Lærebog forfra til 2det Capitel. **3die Classe:** Samme Lærebog forfra til 5te Capitel om regulære Polygoner. **4de Classe:** Samme Lærebog heelt gennemgaaet.

Endst. **1ste Classe:** Niises Lærebog for Begyndere S. 58 til Enden; een Discipel forfra til S. 30. Meyers forfattede tydske Grammatik: Artiklerne, Substantiverne, Adjectiverne, Pronominerne og Verberne. **2den Classe:** Hjorts

Læsebog S. 30—74. Til Øvelse i Oversættelse fra Dansk til Tydsk efter Bresemanns Stiløvelser har 1ste Afdeling læst Stykkerne om Talordene, Pronominerne og de uregelmæssige Verber (S. 38—58), 2den Afdeling Stykkerne om Adjektivernes Comparation, Nection, Talordene og Pronominerne til de spørgende S. 48. Efter Meyers Grammatik har 1ste Afdeling læst Formlæren, 2den Afdeling Hjælpeverberne, de regelmæssige og uregelmæssige Verber, Adverbierne, Præpositionerne, Conjunctionerne og Interjectionerne samt Kjønssreglerne. 3die Klasse: Hjorts Læsebog S. 384—396, 482—490, 526—541. Til Øvelse i Oversættelse fra Dansk til Tydsk efter Bresemanns Stiløvelser har 1ste Afdeling læst S. 121—149, 2den Afdeling S. 67—85. Efter Meyers Grammatik repeteret Formlæren; efter Hjorts Grammatik læst af Syntaxen S. 83—113 og S. 131—135. Skriftlig Stil efter Leilighed. 4de Klasse: Hjorts Læsebog S. 505—565. Mundtlig Oversættelse fra Dansk til Tydsk efter Holsts danske Læsebog S. 272—276 og S. 302—322. Hjorts Grammatik. Skriftlig Stil efter Leilighed.

Franst. 1ste Klasse, 1ste Afdeling: af Borrings manuel des enfants S. 60—101; 2den Afdeling: af samme Bog forfra til S. 33. 2den Klasse: Borrings Læsebog for Mellemklasserne S. 46—106; i Ingerslevs Materialier har 1ste Afdeling læst forfra til Stykket XXIII med de tilsvarende Stykker af Borrings Grammatik; 2den Afdeling paa samme Maade forfra til Stykket XI; ogsaa ere af de Ældre de uregelmæssige Verber gennemgaaede. 3die Klasse: Borrings études litteraires partie en prose S. 238—241, 280—302. 335—347, 360—376; desuden Forfatternes Levnet. Af Borrings grammaire française à l'usage des Danois er hele Formlæren læst, og af 1ste Afdeling det Meste af Syntaxen til § 60, indøvet ved Oversættelse af Exempler i Bor-

rings Stiløvelser. 4de Klasse: Borrings études littéraires partie en prose S. 395—401, 228—256, 323—335. Sammes études littéraires partie en vers S. 180 til Enden og S. 110—118. Sammes grammaire française etc. Formlæren til de uregelmæssige Verber og Syntaren §§ 98—216, indøvet ved Oversættelse af Exempler i Borrings Stiløvelser; 1ste Afdeling tillige Syntaren forfra til § 66. En skriftlig Stil om Maaneden.

Sang. Underviisningen er bleven fortsat afvekslende med 2 Partier i 4 Timer om Ugen.

Gymnastik. Inddeelte i to Partier ere Disciplene bleve øvede i 6 Timer om Ugen. Svømning havde formødelst det ugunstige Veir ikke fundet Sted inden Sommerferien.

Beneficierne ved Skolen have overeensstemmende med Rector Borgens af den kongelige Direction under 21de Octbr. f. N. approberede Forslag været saaledes fordeelte:

1. Høieste Stipendium, 50 Rbd. Solv, tillagdes Ingen.
2. Mellemste Stipendium, 35 Rbd. Solv, tillagdes Disciplene J. C. Høbe, N. T. Hoff, J. Bruun, N. Holm, Alt at oplægge.
3. Laveste Stipendium, 20 Rbd. Solv, tillagdes Disciplene N. Windfeld, C. F. Lorenzen, N. Carstensen, H. C. Nielsen, C. E. Lund, Alt at oplægge.

4. Fri Underviisning bevilgedes Disciplene C. With, H. Meckelmann, J. L. Ludvigsen, E. Sidenius, B. N. E. Steenstrup, H. P. Gøtzsche, B. Tsaacsen, N. C. Høm, S. Eskildsen, J. C. J. F. Schönheyder, L. F. Meyer og, som extraordinair Gratist, J. N. Nyegaard.

5. Undervisning mod nedsat Betaling bevilgedes Disciplene T. M. Gliemann, N. B. Lund, S. F. J. Preegmann, W. S. Kjær og H. R. Jensen.

De særegne Stipendier ere, efter foregaaende Indstilling, uddeelte saaledes: 1) det Fossieske Stipendium, 4 Rbd. 84 fl ., er af Directionen bevilget Dimittenden J. C. Høbe. 2) Stipendiet af de Brock-Bredalske Legater (Fund. § 8), 26 Rbd. 49 fl ., er af Administrationen for bemeldte Legater tilkjendt Disciplen H. C. Nielsen af 4de Klasse. 3) Tvende Stipendier af samme Legater (Fund. §§ 9 og 10), hvilke uddeles efter hvert Mars Examen Artium, det ene paa 52 Rbd. 43½ fl ., det andet paa 62 Rbd. 43½ fl ., ere af Administrationen bevilgede de i forrige Efteraar herfra dimitterede Studenter U. C. Ludvigsen og D. C. Blicher. 4) Stipendiet af det Lassonske Legat, 8 Rbd., er af Legatets Overdirector ligeledes tillagt Student U. C. Ludvigsen.

Af det Estrupske Legat, som i 11te Juni Termin d. N. med Capital og Renter udgjorde 786 Rbd. 13 fl ., ere, ligesom forrige Aar, i samme Termin 28 Rbd. udbetalte efter Fund. § 5, og 2 Rbd. efter Fund. § 4, saaledes at Legatets Størrelse for Diebliffet er 756 Rbd. 13 fl .

Oversigt over Skolens Indtægter og Udgifter.

Indtægt.

1. Beholdningen fra det foregaaende Aar	666 Rbd. 53½ fl .
2. Ifølge Decisionsposter til tidligere Regnskaber	10 — " —
	676 Rbd. 53½ fl

	Transport	676 Rbd. 53 $\frac{1}{2}$ f.
3.	Renter af Skolens Capitalformue (1000 Rbd.)	40 — " -
4.	Tiender og Degnekorn	1914 — 29 $\frac{1}{4}$ -
5.	Afgift fra St. Mortens Kirke i Randers	20 — " -
6.	Samtlige Skolecontingenter (Skole= penge, Lys- og Brændepenge, Ind= skrivningspenge, Charakterbøger, Tes= timonier)	1694 — 58 -
7.	Afgift fra Ræmnerkassen i Randers	24 — " -
8.	Afdrag paa Forstud, Laan og anden Gjeld	890 — " -
9.	Tilskud fra den almindelige Skolefond	3000 — " -
10.	Renter af det Estrupske Legat . .	26 — " -
	<hr/> Summa	<hr/> 8285 Rbd. 44 $\frac{1}{8}$ f. <hr/>

Udgift.

1.	Bager til samtlige Skolens faste Læ= rere og Inspector, og Gratificationer til samme	4500 Rbd. " f.
2.	Betaling til Timelærere og Godtgjæ= relse til faste Lærere for overskydende Antal Timer	438 — " -
3.	Pensioner	482 — " -
4.	Regnskabsførerens Procenter . . .	126 — 47 -
5.	Skatter og Afgifter	133 — 27 -
6.	Tilskud til Skolebibliotheket . . .	138 — 95 -
7.	Bygningens Vedligeholdelse . . .	67 — 88 -
	<hr/> Lateris	<hr/> 5886 Rbd. 65 f. <hr/>

	Transport	5886 Rbd. 65	§.
8.	Inventariets, deriblandt de gymnastiske Apparaters, Vedligeholdelse og Forøgelse	109 — 24	-
9.	Brændselsforbrændheder og Belysningsudgifter	156 — 16	-
10.	Forstjellige løbende og tilfældige Udgifter	431 — 68	-
11.	Bevilgede Gageforskud	890 — "	-
12.	Extraordinaire Udgifter	40 — "	-
13.	Udbetalte Renter af det Estrupske Legat	26 — "	-
	Summa	7539 Rbd. 77	§.
	Kassebeholdning	745 — 63 $\frac{7}{8}$	-
	Balance	8285 Rbd. 44 $\frac{1}{8}$	§.

Siden Fortegnelsen i Skolefterretningerne for 1842—43 sluttedes, ere følgende Bøger indkomne i Skolebibliotheket:

- H. Stephani thesaurus græcæ linguæ. Edd. C. B. Hase, G. & L. Dindorfii. Vol. V. fascic. 3 et 4. Parisiis. Fol.*
- K. J. Becker, Verdenshistorie, oversat af J. Riise, 2den Udg. 8 og 9 Bd. 10 Bd. 4 H. Kbh. 1843—44. 8.*
- Bodsrít til ad slyda á pá opinberu yfirheyrslu í Bessastada Skóla. Mai 1843. Videyar Klaustri 1843. 8.*
- E. F. Bojesen, De tonis s. harmoniis Græcorum commentatio. (Med tilføiede Efterretninger om Sorø Academiets Skole.) Kbh. 1843. 8.*
- M. Sammerich, Efterretninger om Borgerbydsskolen paa Christianshavn i Skoleaaret 1842—43. Kbh. 1843. 8.*
- V. A. Borgen, Efterretninger om det v. Westenske Institut for Skoleaaret 1842—43. Kbh. 1843. 8.*

- A. Thiers**, Den franske Revolutions Historie, oversat ved **J. C. Rosen**. 18—26 Hefte. Nykjøb. p. Falst. 1843—44. 8.
- Neue Jahrbücher für Philologie und Pädagogik, herausgeg. von **J. C. Jahn** und **R. Klotz**. 33 Bd. 4 Hest., 39 Bd. 1—1 H., 40 Bd. 1—1 H., 41 Bd. 1 H. Leipzig 1813—11. 8.
- — 9tes Supplementband 3—4 Hest. Leipzig 1813. 8.
- For Litteratur og Kritik. Et Fjerdingaarskrift, udg. af Sjens Stifts literære Selskab. 1 B. 3—4 S., 2 B. 1—3 S. Odense 1833—44. 8.
- J. Fiedler**, Geographie und Geschichte von Altgriechenland und seinen Kolonien. Leipzig 1843. 8.
- P. N. Thorup**, Blandede Efterretninger om Ribe Cathedralskole. (Med tilføiede Skoleefterretninger for 1842—43.) Ribe 1843. 8.
- A. J. f. Senrichsen**, Om Schedographien-i de Byzantinske Skoler. Kbh. 1843. 8.
- Indbydelseskrift til den offentlige Examen i Rønne lærde Skole i September 1843. Rønne 1843. 8.
- C. E. Scharling**, Paastanden om den christelige Kirkes Ebionitisme gennem de tvende første Aarhundreder, historisk og kritisk oplyst. Kbh. 1813. 4.
- C. W. Elberling**, Anmærkninger til **D. Horatius Flaccus's** første Brev i første Bog. (Med tilføiede Skoleefterretninger for 1842—43.) Kbh. 1843. 8.
- Indbydelseskrift til den offentlige Examen paa Aalborg Cathedralskole i Septbr. 1843. Aalb. 1843. 8.
- Indbydelseskrift til den offentlige Examen i Aarhus Cathedralskole i Septbr. 1843. Aarhus 1843. 8.
- C. Trojel**, Om den rette Orden, hvori Sprog bør læres i de lærde Skoler i Danmark. (Med Skoleefterretninger af Rector Flemmer.) Kbh. 1843. 8.
- Indbydelseskrift til den offentlige Examen i Viborg Cathedralskole den 16—23de Septbr. 1843. Viborg 1843. 8.
- J. Grønlund**, En Skoletale samt Efterretninger fra Rolding lærde Skole for Skoleaaret 1842—43. Odense 1843. 8.
- J. E. Suhr**, Smaa skrifter af pædagogisk og historisk Indhold. 1-2 D. Kbh. 1843. 8.
- E. Müller**, Verzeichniss einer Sammlung von Abdrücken geschuit-

- tener Steine der Griechen, Römer und Ägyptier u. s. w. Hamburg 1811. 4.
- Müllerg, Samling af danske Ord, som kunne tilføies Prof. Molbech's danske Ordbog. 1 H. (Med tilføiede Skolefterretninger for 1842—43.) Horsens 1843. 8.
- Æ. P. Rosendahl, Indbydelseskrift til den offentlige Examen i Nykjøbing Cathedral-skole 1843. Nykjøb. 1843. 8.
- Indbydelseskrift til den offentlige Examen i Odense Cathedral-skole i Septbr. 1843. Odense 1843. 8.
- J. P. Mynster, Tale ved Rector-Indsættelse i Bordingborg lærde Skole. (Med tilføiede Skolefterretninger for 1842—43 af Rector Lange.) Kbh. 1843. 8.
- N. L. Nissen, Revision, og Overblik over de forskjellige om samlet Formiddags-Skoletid offentligent fremsatte Meninger. (Med tilføiede Skolefterretninger for 1842—43.) Kbh. 1843. 8.
- J. E. Sundrup, Real-Lexicon over de Homeriske Digte. 2det Hefte. (Med Skolefterretn. for 1842—43 af Rector B. Borgen.) Randers 1843. 8.
- Th. S. Erslew, Almindeligt Forfatter-Lexicon for Kongeriget Danmark osv. 5te og 6te Hefte. Kbh. 1843—44. 8.
- S. N. J. Bloch, Bidrag til Roeskilde Domskoles Historie. 2det Hefte. (Med tilføiede Skolefterretninger for 1842—43.) Roeskilde 1843. 4.
- Index lectionum in universitate regia Hauniensi per semestre hibernum a Kal. Novembribus a. 1843 habendarum. Hauniæ 1843. 4.
- Forelæsninger ved Kjøbenhavns Universitet og den polytechniske Lærestanstalt i Wintersemestret 1843. Kbh. 1843. 4.
- Algreen-Ussing, De abrogatione juris potioris, chirographariis creditoribus præ creditoribus sine chirographis in bonis debitorum competentis, disputatio. Hauniæ 1843. 4.
- J. H. Mansa, Kort over Nørrejylland. Pl. 3. Kbh. 1812.
- P. Sjort, Gamle og Nye Psalmer, udvalgte og tempede efter Tidens Lær, til Brug i Skolen, Hjemmet eller Kirken. 3die Udg. Kbh. 1843. 8.
- Liste over de i Aaret 1843 til Kjøbenhavns Universitet dimitterede Studerende, der have bestaaet Exameu artium, med de ved denne Examen dem tildeelte Characterer. Kbh. 1843. Fol.

- Liste over de i Aaret 1812 til Universitetet dimitterede Studerende, med de Special- og Hovedcharacterer; som ere tildeelte dem, der i Aaret 1813 have udholdt anden Examen. Kbh. 1813. Fol.
- C. E. Scharling*, Tale ved Universitetsfesten i Anledning af Hans Majestæt Kongens Fødselsdag, den 21de Septbr. 1813. Kbh. 1813. 8.
- C. E. Scharling*, Tale ved Immatriculationen af 131 academiske Borgere ved Kjøbenhavns Universitet den 21de Octbr. 1813. Kbh. 1813. 8.
- M. Sammerich*, Om det mundtlige Foredrag, hvorfor og hvorledes det bør udvikles i vort Underviisningsvæsen. Kbh. 1841. 8.
- K. P. Berggreen*, Sange til Skolebrug. 1ste—4de Hefte. Kbh. 1836—41. 4.
- Jr. v. Raumer*, Geschichte Europas seit dem Ende des funfzehnten Jahrhunderts. 6—7 Band. Leipzig 1838—43. 8.
- K. v. Raumer*, Geschichte der Pädagogik vom Wiederaufblühen klassischer Studien bis auf unsere Zeit. 1—2 Th. Stuttg. 1843. 8.
- Des *Quintus Horatii Flaccas* Satiren, erklärt von *L. F. Heindorf*, Neu bearbeitet von *E. T. Wüstemann*. Leipzig 1813. 8.
- L. Annæi Senecæ opera*, ed. *C. R. Fickert*. Vol. I—II. Lipsiæ 1812—13. 8.
- Q. Horatii Flacci de arte poetica liber*. Ed. *S. C. Machácek*. Pragæ 1838. 8.
- J. C. Dahlmann*, Geschichte von Dänemark. 3ter Band. Hamburg 1843. 8.
- W. Wachsmuth*, Geschichte Frankreichs im Revolutionszeitalter. 3ter Th. Hamburg 1843. 8.
- Justini historię Philippicæ*. Ed. *C. H. Frotscher*. Vol. I—III. Lipsiæ 1827—30. 8.
- K. O. Müller*, Geschichte der griechischen Literatur bis auf das Zeitalter Alexanders. Nach der Handschrift des Verfassers herausgegeben von *Eduard Müller*. 1—2 Band. Breslau 1841. 8.
- M. Tullii Ciceronis opera quæ supersunt omnia ac deperditorum fragmenta*, ed. *Io. Casp. Orellius*. Vol. I—VII. Turici 1826. 8.
- Q. Horatius Flaccus*. Recensuit atque interpretatus est *Io. Casp. Orellius*. Editio secunda. Vol. I—II. Turici 1814. 8.
- N. Balbi's* allgemeine Erdbeschreibung oder Hausbuch des geographischen Wissens. Dritte nach der neuesten französischen und italieni-

- schen bearbejtede Ausgabe von **J. J. G. Cannabich**, **K. Vogel**
 und **A. Wimmer**. 2 Theile. Pesth 1842. 8.
- Kongelig Danſk Hof- og Stats-Calender for Aaret 1844, redigeret
 o. f. v. af **J. P. Trap**. Kbh. 1844. 8.
- P. T. Samsen**, Blandede Eſterretninger angaaende Ribe Cathedral-
 ſkole. Ribe 1823. 8.
- Naturhiſtoriſk Tidſkrift, udgivet af **Senriſ Krøyer**. 4 Bd. 6 H.
 Kbh. 1843. 8.
- Griechiſche Proſaiſer in neuen Ueberſetzungen. Herausgegeben von **G.**
L. Tafel, **C. N. Oſiander** und **G. Schwab**. Bdch. 169—217.
 Stuttgart 1838—42.
- Griechiſche Dichter in neuen Ueberſ. etc. Bdch. 18—33. Stuttgart
 1838—43.
- Römische Proſaiſer in neuen Ueber. Bdch. 134—172. Stuttgart
 1838—43.
- Römische Dichter in neuen Ueberſ. Bdch. 24—37. Stuttg. 1838—43.
- P. Sjort**, Om det engeliſke Conjugationssystem. Kbh. 1843. 4.
- Budget for Aaret 1844 for ſamtlige Stats-Indtægter og Udgifter etc.
 Kbh. 1844. 4.
- Regnſkabs-Overſigt for Aaret 1842 over ſamtlige Stats-Indtægter
 og Udgifter etc. Kbh. 1844. 4.
- P. Petursson**, Commentatio de jure ecclesiarum in Islandia ante
 et post reformationem. Hauniæ 1841. 8.
- J. H. Mansa**, Kort over Nørrejylland. Pl. 4. Kbh. 1813.
- D. G. Monrad**, Om Skolevæſenets Ordning i flere proteſtantiſke
 Stæder, 1ſte H. Kbh. 1844. 8.
- P. H. Tregder**, Græsk Formlære til Skolebrug. Kbh. 1811. 8.
- S. P. Mumme**, St. Knuds Kirke i Odense, en hiſtoriſk Beſkrivelse.
 Odense 1844. 8.
- S. Schäfer**, Geſchichte von Spanien. 2 Band. Hamb. 1844. 8.
- S. K. Whitte**, Hebraiſk Sproglære til Skolebrug. Kbh. 1842. 8.
- A. J. Bergſøe**, Den danſke Stats Statiſtik, 1ſte B. Kbh. 1844. 8.
- M. Kirickſon**, Om Baptiſter og Barnebaab. Kbh. 1844. 8.
- T. A. Becker**, Orion. Hiſtoriſk Kvartalskrift. 2det B. 1ſte H.
 Kbh. 1844. 8.
- C. Molbech**, Hiſtoriſk Tidſkrift, udgivet af den danſke hiſtoriſke
 Forening. 4 B. 2 H. og 5te Bd. 1ſte H. Kbh. 1843—1844. 8.

- J. F. Schouw** og **D. F. Eschricht**, Afbildninger af Dyr og Planter. 11te H. Kbh. 1844. 8.
- E. F. Bojesen**, Bidrag til Fortolkningen af Aristoteles's Bøger om Staten. (Med tilføiede Efterretninger om Sorø Academies Skole for 1843—44.) Kbh. 1844. 8.
- K. C. Nielsen**, Indbydelseskrist til den offentlige Examen i den videnskabelige Realskole i Aarhus 1844. Aarhus 1844. 8.
- A. S. Ørsted**, De regionibus marinis. Haun. 1811. 8.
- P. M. Stilling**, Den moderne Atheisme. Kbh. 1844. 8.
- Chr. Bartholin** og **J. Stilling**, Efterretninger om Borgerbyhsskolen i Kjøbenhavn. Kbh. 1844. 8.
- Index lectionum in universitate Hauniensi per semestre æstivum MDCCCXLIV habendarum. (Egteledees paa Dansk.) Haun. 1811. 4.
- Den nye Matricul for Fordeielomme i Danmark. Udg. af Commissionsen for det statistiske Tabelværk. Kbh. 1844. Tverfol.

Disciplenes Morfskabsbibliothek, der bestyres af Adjunct Hundrup, er i indeværende Skoleaar deels ved Kjøb og deels ved Gave bleven forøget med følgende Bøger:

Southey, Nelsons Levnet. — L. Blanc, Julirevolutionens Historie. — Dinesen, Abd-el-Kader. — *Kurze Beschreibung der Stadt Kopenhagen. — Das Ausland f. 1838—41. — Møhl, Breve fra Indien. — Læssøe, Erindringer fra en Reise i Udlandet. — Fortællinger fra Sydhavssørerne. — Deylenschlägers Tragedier 1—9de Bd.; danske Folkeviser. — Ingemanns dramatiske Arbejder 4—6 B.; Kunnuk og Naia. — J. C. Hauch, Evende Digtninger. — H. Herg, lyriske og dramatiske Digte, 1ste B.; Svanehammen; Kjærligheds Veie. — J. L. Heiberg, Urania f. 1844. Forf. til en Hverdagshistorie, En Brevvevling. — H. C. Andersen, Mulatten. — Paludan-Mül-

ler, Poesier, 1—2 B. — S. Beyer, Ingolf og Valgerd. — Carit Etkar, Hedemanden. — Bulwer, *Ernst Maltravers, 1—2 Bd.; Alice, 1—2 Bd.; den sidste Lehnsherre, 1—4 Bd. — James, Gensdarmen; *Noveren, 1—2 Bd. — Frue v. Palzow, Godwie Castle, 1—2 Bd. — Mellstab, 1812, 1—4 B. — Dickens, Nelly og hendes Bedstefader, 1—3 B. — Tieck, Digterliv. — Howard, Ardent Troughston, 1—2 Bd. — Skuespil: Janetta; Bagtalelsens Skole; Dronning for en Dag; Familien Mazarin; Den lykkelige Skinsyge; En Nattegæst; Gabrielle de Belle Isle; Eduards Sønner. — Fortsættelsen af Riises Nyt Bibliothek for Ungdommen og Monraths Magazin.

(De med * betegnede Bøger ere Bibliotheket forærede.)

Indtægterne have været:

Juli 1843	Contingent af 38 Medlemmer . . .	19 Rbd.	„	ß.
Oct. —	Dito af 13 nye Medl.	6 —	48 -	
Jan. 1844	Dito af 45 Medl.	22 —	48 -	
		<hr/>		
		48 Rbd.	„	ß.

Udgifterne have været:

Forrige Aars Underbalance (see Programmet for 1843)	7 Rbd.	74	ß.
Boghandler J. F. Smith 1ste Januar 1844	4 —	8 -	
— N. Schmidt i Januar 1844 . . .	3 —	28 -	
— — i Juli 1844	13 —	80 -	
Bogbinder Lerche i Aug. 1844	16 —	63 -	
		<hr/>	
		54 Rbd.	85 ß.

Rector Borgens Tale ved Translocationen den 2den Octbr. 1843.

Det er ifølge velvillig Anmodning af min Eftermand, at nedenstaaende Linier indføres paa disse Blade. De helliges Eder, mine elskede fordums Disciple i Randers lærde Skole, til Minde om et for mig høist velgjørende og lykkeligt Samfund, som i en Række af Aar var stiftet imellem os, og med det hjertelige Ønske, at den, der engang talede disse Ord i Eders Kreds, fremdeles maa bevares i Eders hjærlige Erindring.

B.

„Du skal elske Herren Din Gud af Dit ganske Hjerter, af Din ganske Sjæl og af Dit ganske Sind. Dette er det første og store Bud. Men det andet er ligesom dette: Du skal elske Din Næste som Dig selv.“ Og saaledes lyder det store Kjærligheds Bud ud over den hele Verden, og der er Ingen af alle dem, der boe paa Jordens vide Kreds, hvem Du jo skal give af Din Kjærligheds Fylde; men Du skal elske dem Alle tilsammen, de Høie og de Lave, de Rige og de Fattige, de Vise og de Enfoldige; ja Du veed det, at Du ogsaa skal elske Din Fjende og bede for den, der forfølger Dig; thi saaledes alene fuldkommes de tvende Bud, hvilke vi have nævnet. Men fra Verdens mangfoldige Slægter, fra de fjerne Grændser og fremmede Egne føres derefter Tanken tilbage til de mindre udvidede Kredse, og fra disse atter til snevrere Samfund, som ligge os og vore Hjerter nærmere, til hvilke vi ere knyttede med fastere og ligesom helligere Baand, og over hvilke derfor vor Kjærlighed udstømmer i rigere og fuldere Maal. Der er en Kjærlighed til Fædrelandet, vor fælleds Moder, hvem vi ønske at berede Fredens og de gode Dages Bessignelser; der er en Kjærlighed til vore Medborgere, med hvilke vi dele Glæde og Lykke, Sorger og Savn; der er en Kjærlighed, som omslutter os i det stille og dyre-

bare Hjem og gjør det til en hyggelig Bolig, hvor der er godt at være; og saaledes ere vi Alle indlemmede i talrige Forbindelser, der gjøre Krav paa det hjærlige Sinds Hengivenhed og venlige Omsorg. Derfor nævner jeg ogsaa her den Stand, i hvilken vi fattes, og det Kald, der blev os betroet, og jeg nævner disse, for at dvæle med Tanken ved dem, der elske deres Stand, og elske deres Kald, hvad enten det nu er den vindskibelige Arbejder, der hver Dag med et glad og tillidsfuldt Sind gaar hen til den Sysfel, ved hvilken han erhverver sig og Sine det daglige Brød, eller det er Manden i den høiere Bestilling eller mere omfattende Virkefreds, der aarle og silde vaager over Embedets Gjerning, og pleier den med Trofskab og Kjærlighed. Men al denne Kjærlighed er det Pligt for et Menneske at udøve; thi den foreskrives os baade i de guddommelige Bud og af den hellige Lov, der er skreven i vore Hjerter; og enhver iblandt os har Noget, om hvilket hans Tanker og Forestillinger fornemmeligen skulle bevæge sig, til hvilket han skal hengive sig med sin Villies hele Styrke, hvilket han skal elske af sin ganske Sjæl og sit ganske Sind. — Og dette Bud lyder ikke alene til de Ældre iblandt os, der allerede ere gangne ind i Livets mangehaande Forhold og Samfundets forskjellige Tjenester; men det henvender sig ogsaa med sin formanende Røst til den yngre Slægt, til Eder med det lette Sind og det bevægelige Hjerter, som i en kraftig og livfuld Baar skulle udvikle Spirerne til en frugtbar Sommer og en velsignet Høst. Thi det Forberedelsens Værk, til hvilket Eders Alder skal være indviet, er et alvorligt Arbeide; men det alvorlige Arbeide medfører Pligter, hvilke Du skal have kjære, saafremt Du begjærer, at Din Stræben maa lykkes og at det maa gaae Dig vel i Verden. Derfor skal Du ære og elske Din Fader og Moder, som veilede Dig ved Bære og Raad og Exempel; og var der et Sted udenfor Din Faders

Huus, som tidligen oplod sine Døre for Dig, og ligesom skjenkede Dig et andet Hjem, hvor Du i Ungdommens første ubefæstede Aar fandt et venligt Ly, en omhyggelig Pleie, en velgjørende Næring for Aand og Hjerte, da skal dette Sted ogsaa være Dig helligt, og naar Du taler med os om de Ting, til hvilke Du føler Dig hendraaget med Dit Sind og Dit Hjertes levende Attraa, da skal Du ogsaa nævne Skolen. Men om denne Hengivenhed og Kjærlighed, som Disciplen bør nære for Skolen, er det at jeg her vil tilføie nogle faa Ord til Eders Opmærksomhed og Eftertanke.

Jeg mener, mine unge Venner! at den Stemning mod Skolen, hvilken jeg her har nævnet, nødvendigens maa fremkaldes hos enhver iblandt Eder, der ikke er behersket af Letsindighedens eller Ligegyldighedens fordærvelige Aand. Du slutter Dig jo dog med Dit Hjertes hele Hengivenhed til Dine trofaste Forældre, fordi Du veed, og selv saa ofte har erfaret, at en Fader og Moder elsker sit Barn og gjerne vil give ham det Bedste, som de vide og formaae. Og dersom Du mødte en Velgjører paa Dit Livs Vej, der tog Dig hen til sig og skjenkede Dig gode Gaver, da vilde Du jo vistnok med et taknemmeligt Sind tage Gaven af Din Velgjørers Haand, og Du vilde ikke hvile, men stræbe og arbejde saaledes, at Du atter kunde vende tilbage og bringe ham sin Løn for Det, han gjorde vel imod Dig. Og I vide jo fremdeles, hvorledes den gjensidige Følelse for det Rette og Sande, det Gode og Skønne ofte drager Menneskene hen til hverandre, og stifter imellem dem et skjont og hæderligt indbyrdes Forbund, grundet paa Agtelse og inderlig Velvillie, i hvilket de gjensidigen give og modtage, og hvor Vennerne elsker sin Ven og taler med sin Ven, som var det hans egen Sjæl, med hvilken han taler. Dog, vi kunne og skulle her ikke nævne alle de mange Taknemmelighedens og Kjærlighedens Forhold, der formaae

at befæste sig iblandt os til vor Fred og Velsignelse; men nu tale vi alene om Skolen, og vi spørge, om den da Intet har at give Dig, og om der ikke er Noget, som den atter af Dig kan fordrø. Naar Du altsaa om Morgenens var gaaet ud af Din Faders eller Belgjørerens Huus, og Din Veie førte Dig hen til Skolen, og Du atter om Aftenen efter fuldendt Gjærning paa dette Sted var vendt tilbage til Hjemmet, hvor var Du da i de mange Dagens Timer, som Du tilbragte indenfor disse Mure? Var Du maaskee som en Fremmed blandt Fremmede? var Du maaskee blandt dem, der ikke kjendte Din Fornødenhed, ikke forstode Din Trang og intet Middel vidste, hvorved de kunde afhjælpe den? eller blandt dem, der ingen Deeltagelse havde for Dig og Dit Vel, og Intet havde at give Dig, som Du kunde tage med Dig paa Veien tilbage? O I, som kom herhen med det rette Sindelag og det rette Begreb om Veien, der fører til Skolen, I, vore rette Disciple og sande Tilhørere, I vide det, at Skolen har en Nigdom i sit Skjød, der kun behøver at søges, for ogsaa at findes, en Skat, som Møl og Must ikke kan fortære; og naar I mindes det Bud, der lyder til os Alle: „Vorder ikke Børn i Forstand, men værere Børn i Ondskab; i Forstand derimod værere fuldvorne!“ og naar I slittigen tænke paa den hellige Formaning, at „vi skulle vore i vor Herres og Frelfers Jesu Christi Naade og Kundskab,“ da vide I ogsaa, at Skolen er et Sted, hvor det Hvieste og Bedste skal føres Eder imøde, idet den tænder Kundskabens første Lys i Eders Forstand, og tillige, sluttende sig nær til Kirken, ikke blot vil oplyse Forstanden, men danne og forædle Eders Sind; thi ogsaa Skolen taler til Eder om Retfærdighed og Sandhed, om Sagtmodighed og Fromhed, om Ydmyghed og Kjærlighed og alt Det, som I skulle søge og retteligen tilegne Eder, for at Eders Hjerte kan blive en Bolig for alle milde kristelige Dyder.

J vide det ogsaa, at det ikke er en Trældoms Frygt, ved hvilken vi stræbe at skaffe Kundskab og Sædelighed Indgang iblandt Eder; J vide det sandeligen, at J ligge vore Hjerter nær, og at ogsaa disse Læresale kunne give Vidnesbyrd om, at et venligt belærende, kjærligt formanende, mildt bedømmende, faderligt elskende Sind er kommet Eder imøde herinde. J vide det endeligen, at vi ikke veile til en forfængelig Ære ved at meddele Eder Lærdommen enten anderledes eller i videre Omfang, end J vel ere istand til at fatte og bevare den, men at vi betragte det som vor sande Ære, naar Ordet, der udgaaer fra os, kan vorde tilgængeligt for Eders Aand og Hjerte. Er dette nu saaledes, og er det virkelig sandt, at der i Skolen arbeides og vaages og tænkes, for at J, vore elskede Disciple! kunne blive deelagtige i Livets højeste og sandeste Gøder, da vilde J vel vide at svare os som det bør sig, naar vi spørge, om Skolen skal være Eder som et ligegyldigt Sted, hvor J blot efter en vilkaarlig, nedarvet Sædvane skulle samles med hverandre i en Stække af Eders Ungdoms Dage, eller om det er en vigtig og betydningsfuld Gjerning, der kalder Eder til den, og om det er Ligegyldighedens eller Hengivenhedens og Kjærlighedens Følelse, med hvilken J mene at burde nævne dens Navn. Eller hvis disse Mure pludseligen brast og nedfaldt i Gruus, og Du ikke mere havde et Sted, der aabnede sit gæstmilde Ly for den unge Vandrer til Belærelse og Dannelselse, vilde Du da uden Bevægelse stirre hen paa de forladte og tause-Spor? og vilde ikke snarere den veemødige Erindring besøge Dig og minde Dig om det Liv, der engang rørte sig herinde? og hvis Du hidtil ei havde forstaaet og ei havde paaskjønnet, hvad der her var bleven stræbt og virket og talet, vilde Du da ikke i et saadant Dieblit blive Dig smerteligen bevidst, at Du var som en Landsflygtig fra Dit andet Fædrenejhem, at Du havde tabt Noget, der skulde

være Dig dyrebare end Guds og Guld og Verdens Glæder, Noget, som først det dybe, gribende Savn havde lært Dig at elske? Derfor, mine Venner! lærer tidligen at begribe, hvad Skolen er og skal være og kan være for Eder! lærer tidligen at elske den, saaledes at denne Eders Kjærlighed kan bringe Eder Frugter, der engang i Livets store og alvorlige Skole kunne worde Eder til Held og Betsignelse.

Men hvorledes — thi derom ville vi fremdeles tale — hvorledes skulle I bevise den Hengivenhed og Kjærlighed til Skolen, for hvilken vi ønske at I ville oplade Eders Sind? Dersom vi fuldstændigt vilde besvare det Spørgsmaal, vi her have forelagt os, da vilde vi atter føres tilbage til Meget af Det, der forhen paa dette Sted er bleven udtalt og i denne vor aarlige festlige Time har været Gjenstand for særegen Betragtning. Derfor vil jeg i dette Dieblik ifkun med saa Dyd erindre Eder om Det, vi dengang have talet, ifkun minde Eder om de tvende Navne: Flid og gode Sæder, som dem, der stedse skulle være Eder hellige, som dem, der betegne den Wei, ad hvilken I have at vandre, for at kunne give Skolen et sandt og paalideligt Bidnesbyrd om Eders Kjærlighed. Thi hvis Nogen iblandt Eder her vilde komme og sige, at det dog kun er Eder selv, for hvem Fliden og Sædeligheden medfører sin Løn og sine Fordele, idet den giver Eder en god Lov og en hæderlig Anbefaling for Eders Medmennesker, da er det vistnok saa, at Frugterne af den gode Stræben fornemmeligen eller egentligen tilhøre Eder; men saa sandt som Skolen er lig en mild og venlig Fostermoder, der omfatter Eder Alle med trofast Kjærlighed, og saa sandt som den intet Andet kan ville, end at I engang maatte kunne træde ud i Verden, udrustede med Kundskab, prydede med Fromhed, dygtige til ædel og gavnsig Virksomhed: saa sandt vil ogsaa ethvert Skridt, I gjøre fremad mod dette Maal,

være Skolen en velbehagelig Løn, og den Glæde eller Ære, som I berede Eder selv, vil ogsaa være Skolens Glæde og Ære. Og denne Betragtning vil jeg her fornemmeligen fremhæve. Jeg ønsker nemlig, at det maa være Eders fuldeste og bedste Overbeviisning, at I paa ingen Maade og ved intet Middel klarere kunne bevise, hvor høit I elske den Skole, I tilhøre, end just derved, at I vaage over Skolens Ære. Denne Bygning med al den Virksomhed, som den indeslutter, er ikke henstillet blandt dem, som Vandrereren drager forbi uden at bemærke. Ikke alene paa det Sted, hvor den hæver sig med sine ældgamle Mure, men trindt omkring i Landet skue de hen til os og til Eder, og de spørge om, hvorledes vi udføre det Værk, om hvilket vi her have samlet os. Thi overalt, hvor Skolehuset er opbygget, der bygger Haabet og Forventningen sin Bolig ved Siden af, og som en flittig Jagttager og streng Bedømmer af vor Gjerning vender det sig ud imod Fremtiden, med Bekymring eller Tillid, alt efter som Svaghedens og Lunkenhedens, eller Nidkjærhedens og den ædle Dannelses Mand lever iblandt os. Derfor værer aarbaagne paa Eder selv, for at Skolens Ære kan fremmes og bevares; thi sandeligen, det er ingeniunde nok, at I ønske og begjære, at Skolens Navn maa nævnes for Eder med Agtelse og Belvillie; men Ønsket og Begjæringen maa blive til fast Beslutning og kraftig Gjerning, saa at al Eders Stræben kan vidne om, at der her arbeides med Troskab og Kjærlighed mod et hæderligt Maal, og at hele Eders Forhold, ude og hjemme, blandt hverandre indbyrdes og blandt dem, der ere Eder fremmede, kan vorde en smuk Bekræftelse paa, at det Ord og den Formaning, som I her have hørt om Sømmelighed og Fromhed og Bessedenhed, er blevet Eder til en hellig Lov, der er dybt indstrevet i Eders Hjertes. Naar dette Vidnesbyrd og denne Bekræftelse lyder om Eder derude i det store Samfund,

og naar I høre, hvorledes de lykønskede den Skole, der har saadanne Disciple, og de Disciple, der høre til saadan en Skole, see da, kjæreste Venner! skulle vi erkjende det, ja vi skulle med glad Taknemmelighed udsige det om Eder, at I vaagede over Skolens Værdighed, at I begrebe, hvorledes dens Ære var uadskilleligen forbundet med Eders egen, og at I derved i Sandhed beviste, hvor høit og hvor inderligt I elskede Skolen. Og naar I da saaledes have elsket disse Lærefæle, der aabnede sig for Eder til Underviisning og Dannelse, da vil Skolen engang staae for Eder som et af de dyrebareste og venligste Minder blandt alle dem, der ere henfrevne paa Eders Erindrings Table. Thi den sande Kjærlighed døer ikke med Marenne, der hensynke i Tidens Grav det ene efter det andet, og det er — vi Ældre vide at tale derom — det er en forunderlig velgjørende Følelse af Veemod, der griber os, naar Tanken i stille Betragtning vandrer tilbage til vor Skoletid og til det skjærmende Sted, der dengang tog os i sin milde Baretægt. Ofte, naar Livets mange og svære Sorger falde tungt paa Mod og Sind, og udbrede deres Mærke rundtomkring os, kommer hiin Erindring som en venlig Engel i Aftenstunden og fortæller os de gamle, velbekjendte Sagn fra vore Barndoms Dage, og blandt de gamle, kjære Erindringer hviler Hjertet for en Stund i stille Fred. Da fremtræde de atter levende for os, de venlige Skikkelser af dem, der dengang vare de Ukyndiges Lærere og de Uerfarnes Veiledere; de staae for os med deres Feil og Svagheder, men de staae der ogsaa med deres Dygtighed, med al deres trofaste Flid, med al deres Kjærlighed. Og naar Du stundom efter Marenes lange Nække føres tilbage til Stedet, hvor Du engang vandrede Din daglige Gang til Skolen, og Du nu næsten som en Fremmed staaer blandt de mange halvforglemte Minder fra de svundne Dage, med hvilken besynderlig Følelse

træder Du da atter ind i den ærværdige Bolig. Du finder Meget forandret, Du finder Alting mindre derinde end dengang, da Barnet sad der som opmærksom Tilhører paa de rolige Bænke; maaskee gjenkjender Du endnu et gammelt Huusgeraad; maaskee vandrer en gammel Skolens Tjener endnu paa det vante Sted, ærværdig ved sin Alderdom og ved de mange Mars trofaste Gjærning; men een Ven fra de svundne Tider skal Du sikkerligen møde derinde, om end det Øvrige alt tilsammen er anderledes; een Ven skal sikkerligen komme til Dig derinde og trykke Dig op til sit Hjerte, og det er Grindringen, den skønne, venlige, friske Grindring fra Din Barndoms Dage, der hilser Dig med sit milde og kjærlige Ansyn, fordi Du ingensinde glemte den gamle Skole, men vedblev at hædre og elske den, fordi det stete med Dig, hvad Digteren saa smukt og saa sandt har sjunget: „at Manden henrykt seer de Steder, hvor han som Barn lykkelig var.“

Dog, Tiden byder os at forlade Grindringen og vende tilbage til det nærværende Dieblis. Vor Skole har atter tilbagelagt et Aar af sin Tilværelse, og vi have nylig ved offentlig Prøve gjort det muligt for vore Medborgere at bedømme, hvad og hvorledes der imidlertid her er bleven virket. At det aflagte Regnskab tilfulde maatte vidne om, at Hengivenhed og Kjærlighed til Skolen har besjælet de unge Arbeidere, er et Ønske, som i denne Stund visstligen næres af alle vore kjære Disciple; men I vide det selv, hvorledes det gode Forsæt ei altid blev understøttet af den kraftige Villie, og hvorledes den udstroede Sæd ei altid eller overalt svarede til den Forventning, med hvilken vi nedlagde den. Medens vi derfor med sand Taknemmelighed paaskjønne de Enkeltes hæderlige Stræben, fortsætte vi derefter vort Arbeide i det Haab, som vi nodig vilde slippe og ikke kunne undvære: at det med Guds Bistand maa lykkes os, hos alle de Unge, der blive os be-

troede, at vække og befæste det hengivne Sind, der skal knytte dem til os og til Skolen.

(Examens udfald bekendtgjordes.)

Nu er det mig en glædelig Pligt at fremkalde for denne hæderlige Forsamling nogle af vore Disciple, som ved en stadig og alvorlig Fliid i Forbindelse med den Sædelighed, der, Gud være lovet! almindeligen agtes i denne Kreds af Unge, have vaakt den Beslutning hos os at medgive dem et synligt Tegn paa Skolens særdeles Tilfredshed. Disse ere: af 4de Klasse, Jørgen Christopher Hobe og Richard Theodor Hoff; af 3die Klasse, Hans Christian Nielsen, Christian Ehrenfried Lund, Rasmus Lund, Byrger Nicolai Eeg Steenstrup og Eduard Sidenius; af 2den Klasse, Niels Christian Høm; af 1ste Klasse, Johan Christian Frederik Schönheyder.

Naar vor Gjerning undertiden faldt os besværlig, og det forekom os, at Det, vi stræbte og arbejdede, ei ret vilde trives under vore Hænder, da hørte I, kjære unge Venner! til dem, der bidroge til at styrke vor Kraft og vedligeholde vort Haab, til dem, af hvis Exempel vi lovede os en gavnlig Understøttelse. Derfor modtage I og Enhver af dem, som i Villie og Birkfomhed sluttede sig nærmest til Eder, vor Forsikkring om den Paaskjønnelse, hvormed vi have fulgt Eder og Eders Bestræbelser, til hvilke Gud fremdeles give Eder Held og Lykke.

Jeg sagde, at jeg med Glæde rakte Eder disse Gaver; og dog kan det ikke være Andet, end at en Følelse af Beemod i dette Dieblis maa trænge frem igjennem Glæden, og byde os at dvæle ved en dyrebær Grindring. Der var et Navn, som i en Række af Aar har lydt paa dette Sted, hvergang vi i denne Kreds uddeelte vore særegne Belønninger til de Værdigste i vor Skole, men som nu ikke mere saaledes skal nævnes iblandt os. Den, som bar dette Navn, var ikke af

høi Byrd; men dersom en sjelden Aetsindighed, en uroffelig Trostløb i Pligtens Opfyldelse, dersom Guds frygt og upletet Areenhed i Hjerte og Wandel giver Krav paa at nævnes blandt de Bedste og Edleste paa Jorden, da var han, for at jeg skal bruge en Digters skjønnede Udtryk, „en Adelsaand, en Udvalgt.“ Nu er hans Navn udslettet af de Levendes Tal, og han hviler derude i Jordens stille og kjærlige Skjød; men medens han vandrede iblandt os, var han sin Faders og Moders Stoltthed, deres Hjertes skjønneste Haab og kjæreste Bløde. Til denne Skole var han knyttet med al sin Tanke og al sin Idræt, og naar Veien mangan en Gang var mœisommelig, saa vidste han, at Gud er stærk i de Svage, og derfor vandrede han frem med Frimodighed, med Tillid og Fortrosthing, og hans Haab blev ikke beskæmmet; thi den redelige unge Arbejder lønnes med Kundskabens altid rigeligere Frugter, med den trofaste, opoffrende Faders Glædestaarer — de eneste, han nogenstunde forarsagede ham —, med sine Læreres og Meddisciples og alle gode Menneskers Agtelse og Kjærlighed. Da bød Guds urandsfagelige Villie, at hans Dage her nede skulde være talte, og det trætte Legeme, der saa længe havde kæmpet mod Forkrænkelighedens Magt, fandt No og Hvile, medens hans aldrig hvilende, men altid higende Mand gik ind til Freden i Fuldkommenhedens evige Egne. Men endnu i den sidste Stund, da han med Tak og Betsignelse havde raft Fader og Moder sin døende Haand, var hans Tanke nærværende paa dette Sted, thi han sendte os sit sidste Farvel. Saaledes elskede han denne Skole med sit Hjertes hele Hengivenhed, og derfor skal Jens Christian Sondershausens Navn bevares i tro Erindring blandt de kjæreste og meest velsignede Minder, der indsluttes af disse Mure.

Men jeg skal fortsætte og fuldføre denne Times Gjerning: (Her bekendtgjordes Omflytningen og Tilgangen af nye Disciple.)

Og saaledes overgive vi det svundne Aar med dets Glæder og Sorger, med dets opfyldte og uopfyldte Forventninger, til den blivende Erindring, og vi begynde atter Arbeidet forfra i det Haab, at Skolen under de gunstigere Forhold, der ere os tilbudne, og med de forøgede Kræfter, der ere os tilførte, vil kunne udfolde en rigere og end mere tilfredsstillende Virksomhed. Thi ligesom vi idag hilse en ny Medlærer,*) der er indtraadt i vort Samfund og medbringer en god Lov for Dygtighed og Nidkærhed og Næstindighed, saaledes hviler ogsaa vort Haab paa Eder, kjæreste Unge! der idag for første Gang ere samlede med os som denne Skoles Disciple. Hvorledes J skulle slutte Eder til Skolen, det ville J selv vide at besvare, hvis J med Opmærksomhed have hørt de Ord, hvilke jeg i denne Time har talet. Værer sluttige og godmodige og beskedne! værer ærbødige og kjærlighedsindede mod Eders Lærere; og naar J engang atter forlade dette Sted, da lader os kunne medgive Eder det Vidnesbyrd, at J have elsket denne Skole og arbeidet til dens Ære og Velsignelse.

Men at al denne Velsignelse maa vorde os til Deel, derom opsende vi vor Bøn til Dig, vor Fader i Himlen! idet vi bede af Hjertet, at Du vil være med os tidlig og silde, og at vi aldrig maae glemme, at Du er den Klippe, paa hvilken vi skulle opbygge Skolen, og at al vor Gjerning, saavel her som overalt, hvor vi stedse, ifkun da retteligen udføres, naar den skeer i Tro, Haab og Kjærlighed, i Dit og Din Søns hellige Navn.

*) Cand. theol. Frederik Gundorph, der under 2den September constitueredes som Lærer ved Skolen.

Den offentlige Examen

i Manders lærde Skole for Aaret 1844
foretages i følgende Orden:

Fredagen den 13de September.

- 8—11. De tre øverste Classer latinſk Stil.
2—5. Alle Classer danſk Stil.

1ste Løseværrelse.

2det Løseværrelse.

Lørdagen den 14de September.

8—11½.	IV Cl. Latin.		8—10½.	III Cl. Tydſk.
2—6.	IV Cl. Religion.		2—5.	III Cl. Hiſt. og Geogr.

Mandagen den 16de Septbr.

8—12.	IV Cl. Græſk.		8—12.	II Cl. Hiſt. og Geogr.
2—5.	IV Cl. Hebraiſk.		2—4.	II Cl. A. Latin.

Tirsdagen den 17de Septbr.

8—12.	IV Cl. Mathematik.		8—12.	III Cl. Religion.
2—5.	IV Cl. Franſk.		2—4.	I Cl. Tydſk.
			2—4.	II Cl. B. Arithmetik (Priftl.)

Onsdagen den 18de Septbr.

- 10—12. Alle Classer Gymnastik.

Torsdagen den 19de Septbr.

8—12.	IV Cl. Hiſt. og Geogr.		8—12.	II Cl. Religion.
2—5.	IV Cl. Tydſk.		2—4½.	I Cl. Hiſt. og Geogr.

Fredagen den 20de Septbr.

8—11.	III Cl. Latin.		8—12.	I Cl. Mathematik.
2—5.	II Cl. B. Latin.		2—4½.	I Cl. Religion.

Lørdagen den 21de Septbr.

8—12.	III Cl. Mathematik.		8—11.	I Cl. Latin.
2—5.	III Cl. Franſk.		2—5.	II Cl. Tydſk.

Mandagen den 23de Septbr.

8—11.	III Cl. Græſk.		8—11.	II Cl. Franſk.
2—5.	II Cl. Græſk.		2—4.	I Cl. Franſk.

Tirsdagen den 24de Septbr.

8—11.	III Cl. Hebraiſk.		8—10½.	I Cl. Danſk.

Tirsdagen den 1ste October om Formiddagen Kl. 9 prøves de til Optagelse i Skolen anmeldte Disciple; Onsdagen den 2den October om Formiddagen Kl. 10 foretages Translocationen, og Torsdagen den 3die October begynder Underviisningen i det nye Skoleaar.

Til at overvære den mundtlige Examen og Translocatio-
nen indbydes herved ærbødigt Disciplenes Fædre og Fore-
satte, samt andre Belyndere af videnskabelig Underviisning.

Kanders lærde Skole den 1ste Septbr. 1844.

C. N. Thortsen.

